

RAPORT ZA 2024 ROK

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie

FUNDACJA KUPUJ
ODPOWIEDZIALNIE

SPIS TREŚCI

- **Wstęp**
- **Struktura Fundacji**
- **Cele statutowe**
- **Działania w 2024 roku**
 - Działania edukacyjne i kampanie popularyzatorskie
 - Wydawnictwa
 - Sieć aktywistów/aktywistek i wolontariuszy/wolontariuszek na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji
 - Działania rzecznicze, lobbystyczne i strażnicze
 - Strona internetowa i komunikacja przez media
 - Rozwój sieci darczyńców regularnych
- **Informacje finansowe**

WSTĘP

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie jest ogólnopolską organizacją prowadzącą działalność na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie. Działamy już ponad 10 lat.

Naszym głównym celem jest podnoszenie świadomości i kompetencji polskiego społeczeństwa w zakresie podejmowania odpowiedzialnych środowiskowo i społecznie wyborów konsumenckich, a także zwiększanie wpływu konsumentów i konsumentek na politykę polskich firm i globalnych korporacji w celu poprawy ich standardów działania w obszarze ochrony środowiska i przestrzegania praw człowieka.

Prowadzimy projekty informacyjne, edukacyjne i rzecznicze. Nasze działania kierujemy do zróżnicowanych grup, w tym do: konsumentów i konsumentek, nauczycielek i nauczycieli, uczniów i uczennic, studentek i studentów, firm, mediów, a także polskich i europejskich instytucji publicznych.

Zasoby wiedzy publikujemy na naszej stronie internetowej ekonsument.pl. Stale rozwijamy [Spacerownik po świadomej konsumpcji](#), czyli e-przewodnik po miejscach zrównoważonej konsumpcji w polskich miastach, oraz serwis [Dobre Zakupy](#) – pierwszy w Polsce niezależny ranking firm przyjaznych środowisku i odpowiedzialnych społecznie. Oba narzędzia dostępne są także w formie aplikacji mobilnych.

Współpracujemy z wieloma organizacjami pozarządowymi z Polski i Europy, w tym między innymi z: Südwind Agentur, GLOBAL 2000, Fuori [Austria]; European Environmental Bureau [Bruksela]; Arnika, NaZemi - społeczność pro fair trade, Prosvěta s.r.o, Ekumenická akademie, z. s. [Czechy]; Eetti [Finlandia]; Neo Sapiens [Hiszpania]; SLÍ [Irlandia]; Vidzeme University [Łotwa]; Oxfam Germany, Inkota, BEF, Finep, Umwelt Bundesamt, BUND - Friends of Earth Germany [Niemcy]; Fundacja Sztukmistrze, Instytut Praw Człowieka i Biznesu [Polska]; Instituto Marquês de Valle Flôr [Portugalia]; Kulturno umetniško društvo Transformator, Društvo Humanitas [Słowenia]; Fair Action [Szwecja]; Tudatos Vásárlók Egyesülete, HBAid [Węgry]; We World, CESIE, LVIA [Włochy] i ActionAid.

Jesteśmy członkiem Koalicji Sprawiedliwego Handlu i Grupy Zagranica, zaś na poziomie międzynarodowym: Clean Clothes Campaign, European Environmental Bureau, IPEN (International Pollutants Elimination Network), GoodElectronics oraz EPN (Environmental Paper Network).

FUNDACJA KUPUJ
ODPOWIEDZIALNIE

W 2024 roku Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie obchodziła jubileusz 10-lecia działalności – dekady pracy na rzecz bardziej odpowiedzialnych modeli produkcji i konsumpcji oraz poprawy warunków życia i pracy osób zaangażowanych w globalne łańcuchy dostaw. Obchody rocznicy były okazją do podsumowania dotychczasowych osiągnięć, refleksji nad współczesnymi wyzwaniami oraz rozmowy o przyszłości zrównoważonego rozwoju.

STRUKTURA FUNDACJI

FUNDATORZY/FUNDATORKI:

Maria Huma

Małgorzata Małochleb

Magdalena Noszczyk

Joanna Szabuńko

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć

RADA FUNDACJI:

Małgorzata Małochleb, przewodnicząca

Iwona Bojadżijewa

Magdalena Noszczyk

Anita Seibert-Rekusz

Krzysztof Wychowatek

ZARZĄD FUNDACJI:

Maria Huma, prezeska

Joanna Szabuńko, wiceprezeska

Anna Szreniawa, członkini zarządu

ZESPÓŁ FUNDACJI:

Dominika Cieślar

Maria Huma

Justyna Król

Katarzyna Salus

Joanna Sawicka-Gajin

Maciej Skinderowicz

Joanna Szabuńko

Anna Szreniawa

CELE STATUTOWE

Celem Fundacji jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie. Fundacja może realizować swoje cele poprzez:

- Inicjowanie, koordynowanie i wspieranie krajowych oraz międzynarodowych kampanii edukacyjnych i popularyzatorskich na rzecz zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz społecznej odpowiedzialności biznesu;
- Inicjowanie, koordynowanie i wspieranie działań rzeczniczych, lobbystycznych i strażniczych na rzecz zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;
- Monitoring przestrzegania przez firmy i instytucje praw człowieka i zasad ochrony środowiska;
- Ochronę i upowszechnianie praw konsumentów i praw pracowników;
- Wspieranie merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe innych organizacji pozarządowych, inicjatyw obywatelskich oraz kampanii na rzecz zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
- Współpracę dla realizacji celów statutowych z mediami, władzami samorządowymi, rządowymi, związkami zawodowymi, firmami, inicjatywami obywatelskimi, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami oraz z wolontariuszami w kraju i za granicą;
- Edukację dzieci i dorosłych na rzecz zrównoważonego rozwoju, ekologii, ochrony zwierząt oraz ochrony ekosystemów;
- Opiniowanie istniejących i tworzonych rozwiązań organizacyjnych i prawnych w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;
- Prowadzenie badań i analiz w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;
- Tworzenie stron internetowych, aplikacji, newsletterów, portali społecznościowych, publikacji, raportów na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;

- Organizację konferencji, warsztatów, szkoleń, seminariów, sympozjów, spotkań, wykładów, obozów edukacyjnych na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
- Organizację targów, wystaw, ekspozycji, festiwali, konkursów i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
- Prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej oraz sprzedaż publikacji i materiałów promocyjnych dotyczących zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
- Tworzenie i udostępnianie baz danych podmiotów zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu oraz odpowiedzialną produkcję i konsumpcję;
- Promocję pozytywnych rozwiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
- Szkolenia i doradztwo dla podmiotów zainteresowanych odpowiedzialną produkcją i konsumpcją oraz przestrzeganiem praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;
- Działania marketingowe na rzecz promocji znaków i systemów certyfikacji dotyczących odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE I KAMPANIE POPULARYZATORSKIE

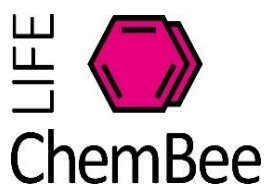
W 2024 roku Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie realizowała szereg działań edukacyjnych i kampanijnych, skupionych na najważniejszych wyzwaniach społecznych i środowiskowych związanych ze współczesną produkcją i konsumpcją. Nasza aktywność koncentrowała się przede wszystkim na takich zagadnieniach jak: kryzys klimatyczny, zasoby wodne i gleba, (nie)zrównoważone systemy żywnościowe, fast fashion i alternatywy na rzecz odpowiedzialnej mody, obecność chemikaliów w produktach codziennego użytku, cyrkularność oraz problem greenwashingu. Poprzez podejmowane działania zwiększaliśmy świadomość społeczną i wspieraliśmy odpowiedzialne wybory konsumenckie, a także promowaliśmy systemowe zmiany służące ludziom i środowisku. Nasze kampanie prowadziliśmy w ramach międzynarodowych i krajowych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, NIW-CRSO oraz Fundacji Drzewo i Jutro.

CHEMIKALIA

Od 7 lat zwracamy uwagę na problemy zdrowotne i środowiskowe związane z występowaniem szkodliwych chemikaliów w produktach codziennego użytku. Substancje wzbudzające szczególnie duże obawy (SVHC – Substances of Very High Concern) to m.in. substancje rakotwórcze,

zaburzające gospodarkę hormonalną oraz uznane za mające istotny wpływ na środowisko. Badania naukowe wykazały, że jednoczesne narażenie na kilka niebezpiecznych związków chemicznych może powodować niekorzystne skutki, nawet jeśli stężenie każdego z nich nie przekracza dopuszczalnych norm. Istotnym problemem jest niska świadomości na temat zagrożeń związanych z obecnością chemikaliów w naszym otoczeniu, mieszkaniu czy biurze, a także brak wystarczających informacji dotyczących występowania niebezpiecznych substancji w produktach codziennego użytku. Szkodliwe chemikalia na ogół kojarzą nam się z przemysłem ciężkim i zanieczyszczonymi strefami w pobliżu fabryk, tymczasem wiele z nich napotykamy także w naszych domach. Obecne w różnych produktach, takich jak środki czystości, kosmetyki, meble, wykładziny, naczynia kuchenne i inne, mogą przedostawać się do naszego organizmu przez skórę, drogą oddechową lub z pożywieniem, narażając nas na poważne problemy zdrowotne. Zagrożone jest także środowisko naturalne, w którym toksyczne substancje mogą się kumulować i powodować nieodwracalne szkody.

W ramach projektu „Ekoambasadorzy na rzecz Eliminacji Szkodliwych Chemikaliów w Codziennym Życiu” prowadzimy m.in. kampanię #DomNaDetoksie i szkolimy ekoambasadorów i ekoambasadorki, którzy następnie przeprowadzają przeglądy gospodarstw domowych pod kątem obecności szkodliwych substancji oraz proponują alternatywne rozwiązania. Projekt jest częścią europejskiego przedsięwzięcia LIFEChemBee, który tworzymy z 10 partnerami z 9 państw członkowskich UE. Jego liderem jest [Baltic Environmental Forum Germany](#). W 2024 roku działania związane z kampanią #DomNaDetoksie były współfinansowane przez [Fundację Drzewo i Jutro](#) w kontekście projektu „Kupuj Odpowiedzialnie! – ekologiczna edukacja konsumentka”.

W 2024 roku w ramach projektu:

- Przygotowaliśmy i przeprowadziliśmy 2 kursy #DomNaDetoksie: 1 kurs online i 1 kurs stacjonarny. W sumie zarejestrowało się na nie 487 osób. Oba kursy składały się z części teoretycznej, podczas której uczestnicy i uczestniczki zdobyli wiedzę na temat substancji chemicznych, które mogą znajdować się w przedmiotach codziennego użytku, ich przeznaczenia i potencjalnych niepożądanych skutków dla zdrowia i środowiska. Przekazane zostały także informacje o bezpiecznych sposobach korzystania z różnych produktów, tak by zmniejszyć narażenie na szkodliwe substancje, oraz o dostępnych alternatywach. W części praktycznej ekoambasadorzy i ekoambasadorki przeprowadzali przeglądy domowe z wykorzystaniem narzędzi dostarczonych w trakcie kursu: przede wszystkim [aplikacji internetowej](#) opracowanej przez naukowczynie oraz specjalistów IT. W kursie stacjonarnym, który został zorganizowany w Warszawie 20-21 kwietnia, wzięło udział 16 osób. Kurs online został przeprowadzony poprzez platformę e-learningową moodle i trwał 7 tygodni – raz w tygodniu odbywały się sesje z trenerkami. Z platformy korzystało 105 osób, kurs w pełni ukończyło 97 osób. Uczestnicy i uczestniczki, którzy ukończyli kurs w wersji stacjonarnej lub online, jako ekoambasadorzy i ekoambasadorki #DomuNaDetoksie przeprowadzili przeglądy w 591 gospodarstwach domowych, szerząc wiedzę o niebezpiecznych chemikaliach w naszym otoczeniu i sposobach ich unikania.
- Promowaliśmy interaktywne narzędzie edukacyjne – internetową aplikację [CheckED](#), stworzoną z myślą o osobach, które chcą lepiej chronić siebie i swoich bliskich przed szkodliwymi chemikaliami obecnymi w środowisku domowym. Dzięki CheckED użytkownicy i użytkowniczki mogą w prosty sposób ocenić potencjalne źródła narażenia w swoim domu – przechodząc przez poszczególne pomieszczenia (salon, kuchnię, łazienkę, sypialnię) oraz odpowiadając na pytania dotyczące stylu życia, nawyków zakupowych i używanych produktów. Na podstawie odpowiedzi generowany jest spersonalizowany wynik oraz zestaw praktycznych wskazówek, jak ograniczyć kontakt z niebezpiecznymi substancjami. Narzędzie zostało opracowane przez interdyscyplinarny zespół ekspercki – biotechnologów i biotechnolożek, chemików i chemiczek oraz dietetyków i dietetyczek klinicznych – w oparciu o aktualne dane naukowe. Jest ogólnodostępne i można z niego korzystać wielokrotnie, monitorując zmiany w swoim otoczeniu oraz dzieląc się wiedzą z innymi.

- Prowadziliśmy działania edukacyjne promujące profilaktykę zdrowotną związaną z ograniczaniem narażenia na substancje zaburzające gospodarkę hormonalną. Szeroko informowaliśmy o kluczowych czynnikach ryzyka, źródłach ekspozycji na niebezpieczne chemikalia oraz prostych zmianach w stylu życia, które pomagają chronić zdrowie. Jednym z elementów naszych działań było uruchomienie specjalnej skrzynki kontaktowej „[Zapytaj dr Aleksandrę](#)”, umożliwiającej bezpośredni kontakt mailowy z dr Aleksandrą Rutkowską – biotechnolożką i ekspertką w dziedzinie toksykologii środowiskowej. Zainteresowane osoby mogły zadawać pytania dotyczące profilaktyki nowotworów, wpływu chemikaliów na zdrowie hormonalne oraz sposobów na zmniejszenie codziennego narażenia na chemikalia.
- Współpracowaliśmy z mediami tradycyjnymi i internetowymi. Przygotowaliśmy i rozesłaliśmy informacje prasowe do 1826 kontaktów medialnych. Dzięki tej współpracy dotarliśmy do ok. 3 433 281 osób.
- Kontynuowaliśmy kampanię informacyjną w mediach społecznościowych i na naszej stronie internetowej na temat zagrożeń związanych z obecnością szkodliwych substancji w produktach codziennego użytku. Opublikowaliśmy 11 artykułów, które były promowane w mediach społecznościowych. Dzięki tym działaniom dotarliśmy do ok. 250 400 osób.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/chemikalia

WODA

W ramach tej kampanii poruszamy problemy związane z niedoborem wody w Polsce i na świecie, zwłaszcza w kontekście zmian klimatu. Obecnie ponad 2 miliardy ludzi żyje na obszarach, gdzie dostęp do wody pitnej jest ograniczony. Szacuje się, że do 2050 roku w krajach dotkniętych stałym lub okresowym deficytem wody pitnej będzie mieszkać co czwarta osoba na świecie. W Polsce zasoby wodne również się kurczą, dlatego konieczne są zmiany naszych nawyków i zachowań związanych z odpowiedzialnym korzystaniem z wody.

Projekt „**People & Planet**” zwraca uwagę na kwestie związane z wpływem naszej konsumpcji na środowisko i klimat oraz problem niedoboru wody w Polsce i na świecie. Skierowany jest głównie do młodych osób w wieku 15-34 lat, a jego cele są realizowane m.in. za pośrednictwem warsztatów oraz akcji w przestrzeni publicznej, które dają uczestnikom i uczestniczkom okazję do wymiany praktycznych doświadczeń w zakresie zrównoważonego rozwoju i aktywności w swoich środowiskach lokalnych. Projekt angażuje również Młodzieżowe Rady ds. Wody i Klimatu, w ramach których młodzież wypracowuje konkretne propozycje lokalnych działań na rzecz klimatu. People & Planet to przedsięwzięcie międzynarodowe, które tworzymy we współpracy z organizacjami z 7 krajów europejskich oraz Wysp Zielonego Przylądka. Liderem projektu jest portugalska organizacja Instituto Marquês de Valle Flôr (IMVF).

W 2024 roku w ramach projektu:

- W dniu 15 marca w warszawskim Kinie Wista zorganizowaliśmy trzecią edycję Laboratorium Dobrej Konsumpcji, pod hasłem „Czy moda uratuje planetę?”. Głównym punktem programu był pokaz filmu dokumentalnego „RiverBlue” oraz debata ekspercka poświęcona zrównoważonej modzie i odpowiedzialnej konsumpcji. Film ukazuje wpływ przemysłu odzieżowego na globalne zanieczyszczenie rzek i stanowi silny głos na rzecz transformacji obecnych modeli produkcji. Po seansie odbyła się dyskusja moderowana przez Martę Kubalę (RMF Classic). W rozmowie wzięli udział: Katarzyna Bilewska (Greenpeace), Joanna Szabuńko (Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie) oraz Dominik Pisarek (Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Warszawie). Wśród poruszonych tematów były zarówno negatywne skutki przemysłu modowego dla środowiska i zdrowia, jak i potencjał zmian systemowych oraz rola w tym względzie konsumentów i polityk publicznych. Uzupełnieniem spotkania była edukacyjna instalacja sensoryczna autorstwa Anny Kokocińskiej, przygotowana z materiałów pochodzących z odzysku, poruszająca kwestie związane z chemią w przemyśle odzieżowym, wpływem produkcji na środowisko wodne oraz aktywizmem klimatycznym. W wydarzeniu wzięło udział 97 osób. Było ono też okazją do świętowania 10. urodzin Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie w gronie osób zainteresowanych naszymi działaniami.
- 30 listopada w Krakowie zorganizowaliśmy czwartą edycję Laboratorium Dobrej Konsumpcji jako alternatywę dla zakupowego szaleństwa związanego z „Black Friday”. Wydarzenie zgromadziło osoby zainteresowane zrównoważonym stylem życia, upcyklingiem i świadomą konsumpcją. Uczestniczki i uczestnicy mogli wziąć udział w praktycznych warsztatach, m.in. z szycia upcyklingowych portfeli, tworzenia garderoby kapsułowej, przygotowywania świec zapachowych z naturalnych składników czy samodzielnej konserwacji rowerów. Odbyło się również spotkanie edukacyjne dla

osób chcących działać lokalnie – w szczególności dla nauczycieli i nauczycielek oraz edukatorów i edukatorek, którzy poznali metody pracy z młodzieżą w tematach związanych z odpowiedzialną konsumpcją. Laboratorium miało charakter edukacyjny, międzypokoleniowy i integracyjny, a jego celem było promowanie idei świadomych wyborów zakupowych, ograniczania konsumpcji i przeciwdziałania greenwashingowi. W wydarzeniu wzięło udział ok. 45 osób.

- Przeprowadziliśmy kolejną edycję konkursu „Youth Challenge”. Uczestnicy i uczestniczki mieli za zadanie nagrać krótki film przedstawiający w kreatywny sposób pomysły na codzienną walkę z kryzysem klimatycznym. Autorzy/autorki zwycięskich filmów otrzymali nagrody: bon o wartości 1000 zł na zakup zestawu ekoproduktów w sklepie zero waste. Najlepsze filmy zostały też zakwalifikowane do udziału w międzynarodowym głosowaniu, w którym nagrodą był wyjazd do Portugalii na spotkanie młodych aktywistów i aktywistek z różnych krajów. W tej edycji konkursu wzięło udział 8 osób.
- 25 października w Piekarach Śląskich zorganizowaliśmy okrągły stół „Dziedzictwo przemysłowe a zasoby wodne”, na który zaprosiliśmy lokalne władze, organizacje pozarządowe, instytucje edukacyjne oraz aktywistów i aktywistki. Podczas spotkania poruszaliśmy tematy związane z zasobami wodnymi i działalnością przemysłową na Śląsku, głównie w Piekarach Śląskich. Młodzieżowa Rada Wodna, działająca pod nazwą „Klimatyczne Fale” w ramach projektu People & Planet, przedstawiła zestaw rekomendacji dla lokalnych władz, instytucji edukacyjnych, mieszkańców oraz aktywistów i organizacji społecznych.
- Zorganizowaliśmy szereg spotkań z młodzieżą oraz aktywistami i aktywistkami. Działania te są szerzej opisane w rozdziale **Sieć aktywistów/aktywistek i wolontariuszy/wolontariuszek na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji**.
- Opublikowaliśmy serię publikacji koncentrujących się na angażowaniu młodzieży w działania środowiskowe poprzez edukację, sztukę i współpracę z władzami lokalnymi. Materiały te są szerzej opisane w rozdziale **Wydawnictwa**.
- Współpracowaliśmy z mediami tradycyjnymi i internetowymi. Dzięki tej współpracy dotarliśmy z treściami projektu do ok. 1 790 000 osób.
- Kontynuowaliśmy kampanię informacyjną w mediach społecznościowych i na naszej stronie internetowej dotyczącą problemów związanych z deficytem wody oraz wpływem konsumpcji na klimat i zasoby wodne. Na naszej stronie internetowej opublikowaliśmy na ten temat 2 artykuły, które były promowane w mediach społecznościowych. Dzięki tym działaniom dotarliśmy do ok. 588 000 osób.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/woda

UBRANIA

W 2024 roku kontynuowaliśmy działania w ramach kampanii „**Kupuj Odpowiedzialnie Ubrania**”, której celem jest zwiększanie świadomości społecznej na temat konsekwencji szybkiej mody oraz promowanie odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji odzieży. Zwracaliśmy uwagę osób

zainteresowanych modą, zarówno twórczyń/twórców, jak i konsumentek/konsumentów na problemy związane z przemysłem odzieżowo-tekstylnym. Z jednej strony upowszechnialiśmy wiedzę o społecznych i ekologicznych nadużyciach towarzyszących produkcji ubrań, z drugiej – staraliśmy się pokazać pozytywne alternatywy dla globalnie rozpowszechnionych, komercyjnych marek. Przedstawialiśmy możliwości przeciwstawienia się łamaniu praw człowieka i praw pracowniczych oraz postępującemu zanieczyszczeniu środowiska. Podpowiadaliśmy, jak wywierać wpływ na firmy odzieżowe, aby nakłonić je do stosowania uczciwych i zrównoważonych praktyk, korzystnych zarówno dla szyjących ubrania, jak i ich użytkowników. Popularyzowaliśmy też odpowiedzialną modę, powstającą przy poszanowaniu praw człowieka, modę ekologiczną oraz opartą na recyklingu i upcyklingu.

- W ramach kampanii prowadziliśmy intensywną komunikację i edukację w mediach społecznościowych oraz na naszej stronie internetowej, udostępniając analizy, raporty i materiały ukazujące społeczne i środowiskowe koszty przemysłu odzieżowego. Poniżej przedstawiamy wybrane opracowania, które promowaliśmy w 2024 roku:
- ✓ Raport Greenpeace „[Fast fashion. Slow Poison](#)” ujawnia dramatyczną skalę problemu odpadów tekstylnych trafiających do krajów Afryki Zachodniej. Przemysł fast fashion eksportuje tam miliony ton używanej odzieży, z czego znaczna część staje się trudnym do zagospodarowania odpadem, zalegającym m.in. w Akrze – stolicy Ghany. W raporcie szczególny nacisk położono na środowiskowe i społeczne konsekwencje zalewania krajów globalnego Południa niskiej jakości tekstyliami pochodzącymi z globalnej Północy.
- ✓ Raport Changing Markets Foundation „[Fashion’s Plastic Paralysis](#)” analizuje silne uzależnienie przemysłu odzieżowego od włókien syntetycznych – zwłaszcza poliestru – które stanowią nawet 70% wszystkich materiałów wykorzystywanych w globalnej produkcji tekstyliów. Dokument krytycznie ocenia największe marki modowe za stosowanie greenwashingu i brak rzeczywistych działań na rzecz ograniczenia zużycia tworzyw sztucznych.
- ✓ Wyniki [śledztwa organizacji](#) Earthsight wskazują na powiązania znanych marek odzieżowych, takich jak H&M i Zara, z nielegalnym wylesianiem w Brazylii. Analizy wykazały, że sieci te korzystają z tkanin dostarczanych przez producentów wykorzystujących wiskozę wytwarzaną z drewna pozyskiwanego z nielegalnie karczowanych lasów. To kolejny dowód na to, że łańcuchy dostaw w branży odzieżowej

mogą przyczyniać się zarówno do degradacji środowiska, jak i naruszeń praw człowieka – pomimo deklarowanego przez marki zaangażowania w zrównoważony rozwój.

- ✓ Raport „[Use of Potassium Permanganate by Brands and Its Effects on the Environment](#)”, opublikowany w lutym 2024 roku przez Clean Clothes Campaign Turkey, analizuje zagrożenia zdrowotne i środowiskowe wynikające ze stosowania nadmanganianu potasu (PP) w procesie wybielania džinsu. Pomimo obowiązujących zakazów i zaleceń dotyczących ograniczenia użycia tej substancji, nadal jest ona szeroko wykorzystywana, co naraża pracowników na poważne problemy zdrowotne i prowadzi do zanieczyszczenia wód gruntowych. Autorzy raportu podkreślają, że za popularnym efektem „spranego džinsu” kryją się konkretne koszty – zarówno dla ludzi, jak i środowiska – często ukrywane przed konsumentami.
- ✓ Raport Public Eye „[Interviews with factory employees refute Shein’s promises to make improvements](#)” dowodzi, że mimo obietnic firmy Shein warunki zatrudnienia u dostawców tej marki w Chinach wciąż pozostają dramatyczne – 75-godzinne tygodnie pracy, niskie płace i brak przejrzystości są nadal normą. Pracownicy spędzają w fabrykach często po 12 godzin dziennie, siedem dni w tygodniu, a ich wynagrodzenia są dalekie od poziomu umożliwiającego godne życie. Dodatkowo pojawiły się sygnały o braku podstawowych zasad bezpieczeństwa w zakładach oraz o obecności w nich nieletnich.
- Współpracowaliśmy z mediami tradycyjnymi i internetowymi. Dzięki tej współpracy dotarliśmy do ok. 1 262 000 osób.
- Kontynuowaliśmy działania informacyjne w mediach społecznościowych i na naszej stronie internetowej na temat kwestii związanych z odpowiedzialną produkcją odzieży. Opublikowaliśmy 2 artykuły, które były promowane w mediach społecznościowych. Dzięki tym działaniom dotarliśmy do ok. 280 000 osób.
- Kampania objęła także wspieranie międzynarodowych petycji, domagających się poprawy warunków pracy i godnego wynagrodzenia w branży modowej. Więcej informacji na ten temat znajduje się w rozdziale Działania rzecznicze, lobbystyczne i strażnicze.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/ubrania

GREENWASHING

GREENWASHING

Istotnym problemem, na który zwracamy uwagę naszymi działaniami, jest greenwashing – praktyki, dzięki którym firmy wyglądają na bardziej ekologiczne, niż są w rzeczywistości. Pokazujemy, jak rozpoznać manipulacje marketingowe i odróżnić prawdziwie zrównoważone inicjatywy od pustych haseł. Edukujemy konsumentów i konsumentki, analizujemy strategie korporacji i proponujemy rozwiązania, które wspierają transparentność oraz realną ochronę środowiska. Podkreślamy, że walka z greenwashingiem to nie tylko kwestia etyki, ale także skutecznej polityki środowiskowej i klimatycznej. Dążymy do tego, aby ekologiczne deklaracje miały pokrycie w rzeczywistości, a odpowiedzialność biznesu nie kończyła się na reklamowych sloganach.

Realizujemy projekt „Dismiss Media Manipulation” w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi z Irlandii ([SLI](#), lider projektu) i Rumunii ([APSD – Agenda21](#)). Przedsięwzięcie, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+, koncentruje się na problemie dezinformacji i rozpowszechniania nieprawdziwych treści w mediach – szczególnie społecznościowych – w kontekście zmian klimatu i greenwashingu. Żyjemy w dobie fake newsów i manipulacji informacją, dlatego każdy i każda z nas – a zwłaszcza młodzież – potrzebuje odpowiednich umiejętności i narzędzi do demaskowania fałszywych treści pojawiających się w mediach i przestrzeni publicznej. Poprzez nasz projekt pokazujemy, jak rozpoznać manipulacje marketingowe i odróżnić prawdziwie zrównoważone rozwiązania od tych, które jedynie sprawiają takie wrażenie.

W 2024 roku w ramach projektu:

- Rozpoczęliśmy przygotowania do kampanii edukacyjnej w mediach społecznościowych, koncentrując się na opracowaniu materiałów oraz strategii komunikacji, które będą wykorzystywane w działaniach kampanijnych zaplanowanych na 2025 rok. Przygotowane przez nas treści wspierają **krytyczne myślenie**, analizę przekazów marketingowych i rozpoznawanie fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji. Kampania będzie skierowana głównie do młodych ludzi i osób aktywnych w mediach społecznościowych.

Projekt „Walk the green talk – Better methods to engage youth on greenwashing” realizujemy w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi ze Szwecji ([Fair Action](#), lider projektu), Finlandii ([Eetti](#)) i Czech ([NaZemi](#)). Przedsięwzięcie, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+, ma na celu zwiększenie świadomości na temat greenwashingu,

społecznej odpowiedzialności korporacji oraz przemysłu odzieżowego, zwłaszcza w kontekście zmian klimatu i ich konsekwencji. Główne działania projektu są skierowane do mieszkańców małych miast i obszarów wiejskich.

W 2024 roku w ramach projektu:

- Zorganizowaliśmy spotkanie grupy fokusowej młodzieży uczęszczającej do szkół w Wiśle, którego celem było zebranie opinii młodych ludzi na temat zmian klimatu oraz zjawiska greenwashingu, a także zbadanie, w jakim stopniu kwestie te wpływają na ich codzienne życie. Spotkanie pozwoliło uzyskać cenne informacje dotyczące świadomości młodzieży w zakresie odpowiedzialności środowiskowej i społecznej oraz ich krytycznego podejścia do praktyk stosowanych przez współczesne korporacje. Rozpoczęliśmy również prace nad scenariuszem warsztatów dla edukatorów i edukatorek, a także interaktywnym przewodnikiem dla młodych ludzi, który w przystępny sposób pomoże im rozpoznawać greenwashing i świadomie poruszać się po świecie zrównoważonej konsumpcji.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/greenwashing

CYRKULARNOŚĆ

Nadmierna produkcja jednorazowych opakowań to kolejny ważny problem, na który zwracamy uwagę. Apelujemy o wdrażanie rozwiązań w duchu gospodarki cyrkularnej, prowadzimy działania edukacyjne oraz proponujemy zmiany w systemach dostarczania żywności z wykorzystaniem naczyń

i opakowań wielorazowych.

Jesteśmy polskim partnerem międzynarodowego projektu „Chang(K)now!”, którego celem jest zmiana sposobu myślenia o opakowaniach jednorazowych nie tylko wśród konsumentów i konsumentek, ale także wśród przedstawicieli i przedstawicielek instytucji samorządu lokalnego oraz firm dostarczających żywność. Przedsięwzięcie koncentruje się na kilku obszarach związanych z lokalnym systemem żywnościowym, takich jak catering instytucjonalny w podmiotach publicznych, np. szkoły czy szpitale, a także catering na wydarzeniach publicznych, w tym festiwalach i targach. Dodatkowo projekt skupia się na działalności przedsiębiorczej na lokalnych rynkach żywności i w gastronomii, zwłaszcza w kontekście sprzedaży produktów na wagę na targowiskach oraz żywności na wynos w restauracjach i kawiarniach.

W 2024 roku w ramach projektu:

- Rozpoczęliśmy kampanię edukacyjną w mediach społecznościowych, mającą za główny cel budowanie świadomości na temat cyrkularności wśród konsumentów i konsumentek, a także przedstawicieli i przedstawicielek samorządów oraz firm działających w sektorze gastronomicznym. Kampania koncentrowała się na popularyzowaniu idei opakowań wielorazowych i alternatywnych systemów dostarczania żywności. Opublikowaliśmy 1 artykuł, który był promowany w mediach społecznościowych. Dzięki tym działaniom dotarliśmy do ok. 30 000 osób. Było to również przygotowanie do kolejnych etapów projektu, w tym testowania i wdrażania prototypowych rozwiązań cyrkularnych we współpracy z partnerami z 8 krajów regionu Morza Bałtyckiego.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/cyrkularnosc

KLIMAT

Kwestie ochrony klimatu poruszamy w kontekście globalnych i lokalnych problemów związanych z degradacją środowiska, zniszczeniem gleb, niezrównoważoną produkcją i nadkonsumpcją, a także sytuacją kobiet i nierównością płci.

W 2024 roku rozpoczęliśmy realizację międzynarodowego projektu „Rural Voices 2030”, który tworzymy we współpracy z 13 partnerami z 12 państw członkowskich UE. Liderem inicjatywy jest węgierska organizacja [Hungarian Baptist Aid](#). Celem przedsięwzięcia jest wzmacnianie świadomości i kompetencji młodych ludzi z obszarów wiejskich i małomiejskich w zakresie globalnych współzależności oraz mobilizowanie ich do działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Jego istotną cechą jest partycypacyjne zaangażowanie młodzieży oraz lokalnych społeczności, organizacji i instytucji na każdym etapie realizacji. Projekt przyczyni się do ochrony środowiska m.in. poprzez zwiększenie wiedzy dotyczącej konieczności dbania o glebę i zrównoważonego rozwoju, a także promowanie zmiany nawyków konsumenckich oraz rzecznictwo w zakresie niezbędnych zmian systemowych.

W 2024 roku w ramach projektu:

- Zidentyfikowaliśmy ponad 170 lokalnych i krajowych podmiotów (m.in. organizacje młodzieżowe, edukatorzy/edukatorki, instytucje kultury i edukacji, inicjatywy

środowiskowe), które będą zapraszane do współpracy oraz otrzymają materiały edukacyjne.

- W okresie od czerwca do października przeprowadziliśmy badania przy użyciu trzech jakościowych metod badawczych: indywidualnych wywiadów z młodymi ludźmi w oparciu o kwestionariusz (40 osób), pogłębionych wywiadów z multiplikatorami i decydentami (10 osób) oraz grupy fokusowej z młodzieżą (14 osób) w miejscowości Pleszew. Efektem tego działania był raport analizujący zaangażowania osób z terenów wiejskich i małomiastek w kwestie związane z ochroną gleby, zmianami klimatu, greenwashingiem oraz równością płci.
- Uczestniczyliśmy w powstaniu zbioru studiów przypadku z różnych krajów, poruszających takie kwestie jak ochrona gleby, wpływ działalności człowieka na glebę oraz klimat, sytuacja kobiet i ich prawa do zarządzania ziemią. Każda organizacja biorąca udział w projekcie opracowała jeden przypadek. W Polsce zajęliśmy się tematem dostępu do zrównoważonej żywności na przykładzie Rolnictwa Wspieranego przez Społeczność (RWS). Materiały te stanowią podstawę do działań edukacyjnych i komunikacyjnych w kolejnych etapach projektu.
- Uczestniczyliśmy również w przygotowaniu zbioru dobrych praktyk z różnych krajów, które zostaną wykorzystane w kolejnych działaniach. Niektóre z nich zostaną przetestowane przez partnerów (także w Polsce) i posłużą następnie do stworzenia materiałów wspierających prowadzenie edukacji globalnej na terenach wiejskich i małomiastek. W Polsce zidentyfikowaliśmy i opisaliśmy pięć przykładów działań na rzecz zrównoważonego rozwoju z udziałem młodzieży (wystawy plenerowe, kanały YouTube, ogrody społeczne, gry miejskie/wiejskie, minigranty).
- Stworzyliśmy logotyp oraz strategię identyfikacji wizualnej dla całego konsorcjum projektowego.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/klimat

EDUKACJA

W upowszechnianiu odpowiedzialnej konsumpcji nie może zabraknąć edukacji. Nasze projekty w tym zakresie kierujemy przede wszystkim do nauczycieli i nauczycielek oraz osób uczących się w szkołach ponadpodstawowych, a także na uczelniach wyższych. Podczas realizowanych przedsięwzięć edukacyjnych zwracamy uwagę na przekazywanie wiedzy i kształtowanie postaw osób, z którymi współpracujemy. Nasze działania przybierają zróżnicowane formy – są to m.in. warsztaty, wspólne projekty i wydarzenia, międzynarodowe wymiany młodzieży czy akcje popularyzujące odpowiedzialną konsumpcję adresowane do szerszych grup. W 2024 roku realizowaliśmy cztery projekty edukacyjne skierowane do młodzieży.

„My Elections – My EU!” („Moje wybory – moja UE!”) to projekt, którego głównym celem było wzmocnienie aktywności obywatelskiej młodzieży poprzez promowanie jej udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2024 roku. To

międzynarodowe przedsięwzięcie było także odpowiedzią na potrzebę zaangażowania młodych ludzi w procesy decyzyjne dotyczące m.in. zmian klimatu i związanych z nimi migracji. W ramach projektu opracowano metodologię i materiały szkoleniowe w zakresie budowania aktywnego obywatelstwa, dostosowane do potrzeb osób, organizacji oraz artystów i artystek pracujących z młodzieżą. Promują one innowacyjne metody, dzięki którym młodzi ludzie mogą zwiększać swoje umiejętności twórcze oraz uczyć się kreatywnie wyrażać swoje poglądy i oczekiwania polityczne – poprzez muzykę, teatr, taniec czy narracje cyfrowe.

W 2024 roku w ramach projektu:

- Uczestniczyliśmy w opracowaniu kompleksowej metodologii oraz tworzeniu materiałów edukacyjnych wspierających rozwój aktywnego obywatelstwa młodzieży. Materiały te, oparte na edukacji pozaformalnej i sztuce zaangażowanej, zostaną udostępnione na naszej stronie internetowej w 2025 roku, aby służyć rozwijaniu kompetencji społecznych, obywatelskich i artystycznych młodych ludzi.
- Zorganizowaliśmy szereg spotkań z młodzieżą oraz aktywistami i aktywistkami. Działania te są szerzej opisane w rozdziale [Sieć aktywistów/aktywistek i wolontariuszy /wolontariuszek na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji](#).
- Regularnie publikowaliśmy informacje na temat projektu i jego założeń w naszych mediach społecznościowych i na stronie internetowej. W postach promujących projekt zachęcaliśmy młodzież do uczestnictwa w warsztatach przygotowujących do wzięcia udziału w międzynarodowych konferencjach i wydarzeniach organizowanych dla aktywistek i aktywistów wspólnie z partnerami z innych krajów, podczas których omawiane były kwestie związane z odpowiedzialną konsumpcją i ekologią. Dzięki tym działaniom dotarliśmy do ok. 16 000 osób.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/s446_my_election_my_eu.html

Projekt „My Resistance, My Democracy”, którego realizację zakończyliśmy w 2024 roku, miał na celu integrację młodzieży z Polski, Słowenii, Austrii i Włoch oraz zachęcenie jej do zgłębiania zagadnień związanych z wolnością, demokracją i postawą obywatelską, a także historią europejskiego sprzeciwu wobec faszyzmu i totalitaryzmu. W ramach przedsięwzięcia odbywały się warsztaty, spotkania i konferencje, podczas których młodzi uczestnicy i uczestniczki omawiali aktualne kwestie ekologiczne i społeczne. Efektem tych dyskusji było przygotowanie postulatów zmian, które w formie młodzieżowego manifestu zostały przekazane europarlamentarzystom w czasie spotkania w Brukseli. Głównymi beneficjentami projektu były osoby między 15 a 25 rokiem życia.

W 2024 roku w ramach projektu:

- Zorganizowaliśmy szereg spotkań z młodzieżą oraz aktywistami i aktywistkami. Działania te są szerzej opisane w rozdziale [Sieć aktywistów/aktywistek i wolontariuszy /wolontariuszek na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji](#).
- Regularnie publikowaliśmy informacje na temat projektu i jego założeń w naszych mediach społecznościowych i na stronie internetowej. W postach promujących projekt zachęcaliśmy młodzież do uczestnictwa w warsztatach przygotowujących do wzięcia udziału w międzynarodowych konferencjach i wydarzeniach organizowanych dla aktywistek i aktywistów wspólnie z partnerami z innych krajów, podczas których omawiane były kwestie związane z odpowiedzialną konsumpcją i ekologią. Dzięki tym działaniom dotarliśmy do ok. 1 000 osób.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/s440_my_resistance.html

W ramach projektu „**Moja Rewolucja**” młodzież szukała odpowiedzi na pytania: „Jaka jest dzisiaj Twoja rewolucja?” oraz „Jakie są dziś dla Ciebie ważne postulaty zmian społecznych?”. Wśród działań projektowych były warsztaty, spotkania i międzynarodowe konferencje, na których przedstawiciele i przedstawicielki grup młodzieżowych omawiali swoje problemy, oczekiwania, a także przedstawiali propozycje zmian społecznych. Czwarta z kolei edycja przedsięwzięcia, realizowana pod hasłem „My Revolution – Youth Participation”, rozpoczęła się w styczniu 2023 roku i trwała do końca 2024 roku. Jej tematem przewodnim były zagadnienia wolności, przywilejów demokratycznych oraz postaw obywatelskich wśród młodzieży.

W 2024 roku w ramach projektu:

- Zorganizowaliśmy szereg spotkań z młodzieżą oraz aktywistami i aktywistkami. Działania te są szerzej opisane w rozdziale **Sieć aktywistów/aktywistek i wolontariuszy /wolontariuszek na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji**.
- Regularnie publikowaliśmy informacje na temat projektu i jego założeń w naszych mediach społecznościowych i na stronie internetowej. W postach promujących projekt zachęcaliśmy młodzież do uczestnictwa w warsztatach przygotowujących do wzięcia udziału w międzynarodowych konferencjach i wydarzeniach organizowanych dla aktywistek i aktywistów wspólnie z partnerami z innych krajów, podczas których młodzież omawiała kwestie związane z odpowiedzialną konsumpcją i ekologią. Dzięki tym działaniom dotarliśmy do ok. 2 000 osób.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/s364_moja_rewolucja.html

Projekt „**ACT – From play to action: sustainability for youth**” ma na celu zwiększenie świadomości na temat zmian klimatu, zrównoważonej konsumpcji, gospodarki o obiegu zamkniętym i sprawiedliwości klimatycznej oraz wskazanie powiązań między lokalnymi inicjatywami a globalnymi efektami działalności człowieka. Jest także odpowiedzią na potrzebę innowacyjnych metod omawiania tych zagadnień, wykorzystujących m.in. grywalizację. Materiały opracowywane przez konsorcjum kilku europejskich organizacji zaangażowanych w przedsięwzięcie powstają z myślą o wsparciu zarówno młodych ludzi, którzy chcą działać na rzecz zrównoważonego rozwoju, jak i nauczycieli/nauczycielek oraz innych osób pracujących z młodzieżą.

W 2024 roku w ramach projektu:

- Opracowaliśmy serię materiałów prezentujących przykładowe działania i rozwiązania z zakresu edukacji klimatycznej oraz angażowania młodych ludzi w inicjatywy społeczne. Publikacje te są szerzej opisane w rozdziale **Wydawnictwa**.
- W dniach 3, 4, 6 i 12 czerwca zorganizowaliśmy cykl warsztatów dla uczennic i uczniów oraz studentek i studentów poświęcony relacjom między wyzwaniami środowiskowymi a współczesnymi modelami gospodarczymi. Spotkania, odbywające się m.in. w Wiśle i Krakowie, łączyły część merytoryczną z praktycznymi ćwiczeniami zespołowymi i symulacjami, podczas których młodzież opracowywała własne koncepcje działań możliwych do wdrożenia lokalnie.
- 30 października w XXVII LO w Krakowie przeprowadziliśmy warsztaty dla nauczycieli i nauczycielek dotyczące zrównoważonego rozwoju, ekonomii cyrkularnej i sprawiedliwości klimatycznej. Program obejmował prezentację oraz dwa bloki pracy w grupach 4-6 osobowych. W pierwszym uczestnicy i uczestniczki zastanawiali się, z czym kojarzą im się kluczowe pojęcia związane z ekologią, tworząc mapy skojarzeń jako efekt burzy mózgów. Drugi blok poświęcony był zjawisku ekolęku – nauczyciele i nauczycielki dzielili się doświadczeniami i szukali sposobów wspierania młodzieży w radzeniu sobie z lękiem klimatycznym. Na zakończenie każda grupa przygotowała propozycję działania związanego z tematyką warsztatów, które można zrealizować w szkole z udziałem uczniów i kadry pedagogicznej.
- Regularnie publikowaliśmy informacje na temat projektu i jego założeń w naszych mediach społecznościowych i na stronie internetowej. W postach promujących projekt zachęcaliśmy do uczestnictwa w warsztatach oraz korzystania z przygotowanych materiałów edukacyjnych. Dzięki tym działaniom dotarliśmy do ok. 9 000 osób.

Więcej informacji: www.ekonsument.pl/s444_projekt_act.html

WYDAWNICTWA

W 2024 roku wydaliśmy szereg publikacji opisujących tzw. dobre praktyki w obszarze edukacji klimatycznej i aktywizacji młodzieży. Materiały te są praktycznym narzędziem zarówno dla edukatorów i edukatorek, jak i organizacji społecznych oraz instytucji pracujących z młodymi ludźmi. Wydawnictwa prezentują skuteczne metody, instrumenty i strategie pracy, które – jak wykazały przeprowadzone badania i konsultacje – najlepiej odpowiadają na potrzeby współczesnej młodzieży i realnie wspierają jej rozwój jako świadomych obywateli i obywaterek. Stanowią też źródło inspiracji do podejmowania działań i wymiany wiedzy między środowiskami zaangażowanymi w edukację nieformalną, politykę młodzieżową i ochronę klimatu.

DZIAŁANIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU – SCENARIUSZ WARSZTATÓW

Warsztaty skierowane są do nauczycieli i nauczycielek oraz osób pracujących z młodzieżą. Ich celem jest pogłębienie wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju, gospodarki cyrkularnej i sprawiedliwości klimatycznej oraz wyposażenie w narzędzia do przedstawiania tych zagadnień w angażujący sposób. Scenariusz obejmuje zarówno teorię, jak i ćwiczenia praktyczne, a także odnosi się do kwestii ekolęku i znaczenia pozytywnej narracji w edukacji klimatycznej.

DZIAŁANIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU – SKRYPT DO ZAJĘĆ Z MŁODZIEŻĄ ORAZ AKTYWISTAMI I AKTYWISTKAMI

Publikacja zawiera szczegółowy scenariusz warsztatów poświęconych globalnym wyzwaniom o charakterze społecznym i środowiskowym. Skupia się na analizie współczesnych modeli konsumpcji i produkcji oraz ich wpływu na jakość życia i kondycję przyrody zarówno na poziomie lokalnym, jak i międzynarodowym. Skrypt wykorzystuje metody aktywizujące, które wspierają rozwój krytycznego myślenia oraz wymianę doświadczeń i poglądów.

DZIAŁANIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU: PRZEWODNIK DLA NAUCZYCIELI/EK I EDUKATORÓW/EK

Publikacja stanowi kompleksowe narzędzie wspierające edukację młodzieży w zakresie globalnych wyzwań społecznych i środowiskowych. Zawiera przegląd aktualnych kwestii związanych z edukacją globalną i obywatelską w Unii Europejskiej oraz oferuje praktyczne propozycje warsztatów i scenariusze zajęć. Przewodnik porusza zagadnienia dotyczące nadmiernej konsumpcji, wpływu działalności człowieka na środowisko oraz znaczenia aktywnego zaangażowania społecznego.

AKCJA INSPIRACJA! PORADNIK NA TEMAT ZRÓWNOWAŻONYCH DZIAŁAŃ

Publikacja jest adresowana do młodych ludzi, którzy chcą podejmować działania promujące zrównoważony rozwój. Dostarcza podstawowych informacji na temat dwóch ważnych zagadnień – sprawiedliwości klimatycznej i gospodarki cyrkularnej, a także pokazuje młodzieży, jak konkretnie planować i realizować własne inicjatywy na rzecz zrównoważonego

rozwoju. Przedstawia ponadto przykłady przedsięwzięć z różnych krajów jako inspirację do podejmowania podobnych działań w lokalnych społecznościach.

LOKALNE DZIAŁANIE, GLOBALNY WPŁYW – KOMPENDIUM DOBRZYCH PRAKTYK W ZAKRESIE PROMOWANIA ZAANGAŻOWANIA MŁODZIEŻY I WŁADZ LOKALNYCH W DZIAŁANIA NA RZECZ KLIMATU I ZRÓWNOWAŻONEGO STYLU ŻYCIA

Publikacja prezentuje inicjatywy z różnych regionów Europy, które angażują młodzież i władze lokalne we wspólne działania na rzecz ochrony środowiska i promowania proekologicznych postaw. Przedstawione przykłady, takie jak kampania „Woda jest przyszłością”, projekty artystyczno-aktywistyczne czy działalność Młodzieżowych Rad Klimatycznych, ilustrują skuteczne metody współpracy międzysektorowej. Dokument podkreśla znaczenie łączenia lokalnych inicjatyw z globalnymi celami oraz wykorzystania kreatywnych form edukacji i partycypacji społecznej.

DZIAŁANIA KLIMATYCZNE WYCHODZĄ NA ULICE – NARZĘDZIOWNIK

Publikacja stanowi zbiór praktycznych wskazówek i inspiracji dla organizacji młodzieżowych, aktywistów i aktywistek oraz instytucji edukacyjnych planujących realizację działań społecznych i artystycznych na rzecz ochrony środowiska. Omówiono w niej m.in. organizację maratonów informacyjnych i warsztatów upcyklingowych, tworzenie murali, realizację wystaw oraz grywalizację w edukacji ekologicznej. Zawiera także propozycje angażujących narzędzi, takich jak gra planszowa „Ślad wodny” czy immersyjne doświadczenia 3D.

KLIMATYCZNE PIEKARY – REKOMENDACJE MŁODZIEŻOWEJ RADY WODNEJ DLA MIASTA PIEKARY ŚLĄSKIE

Dokument, opracowany przez Młodzieżową Radę Wodną „Klimatyczne Fale”, zawiera propozycje działań na rzecz ochrony lokalnych zasobów wodnych, skierowane do władz samorządowych, instytucji edukacyjnych i organizacji pozarządowych. Rekomendacje obejmują m.in. edukację ekologiczną, promowanie oszczędności wody oraz angażowanie młodzieży w procesy decyzyjne dotyczące zarządzania zasobami wodnymi.

POSITION PAPER OF THE YOUTH ADVISORY COUNCIL ON CLIMATE ISSUES

Dokument zawiera rekomendacje międzynarodowej grupy młodzieży dotyczące działań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, skierowane do władz lokalnych, organizacji pozarządowych oraz instytucji edukacyjnych. Przedstawione w nim propozycje skupiają się na takich obszarach jak edukacja ekologiczna, komunikacja, kultura, polityka i partycypacja obywatelska. Podkreślają ponadto znaczenie współpracy międzynarodowej oraz zaangażowania młodych ludzi w procesy decyzyjne dotyczące polityki klimatycznej. Celem dokumentu jest inspirowanie do podejmowania konkretnych działań na rzecz ochrony klimatu, a także promowanie aktywnego uczestnictwa młodzieży w kształtowaniu polityk środowiskowych.

W 2024 roku wyprodukowaliśmy również praktyczne woskowijki, które posłużyły jako gadżety promujące działania naszej Fundacji podczas wydarzeń i festiwali oraz jako nagrody w organizowanych przez nas konkursach.

SIEĆ AKTYWISTÓW/AKTYWISTEK I WOŁONTARIUSZY/WOŁONTARIUSZEK NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEJ PRODUKCJI I KONSUMPCJI

Wśród przedsięwzięć prowadzonych przez nas w 2024 roku były także inicjatywy promujące aktywizm i wolontariat. Udział w naszych projektach oraz współpraca przy różnych wydarzeniach stanowiły dla aktywistów i aktywistek okazję do zdobycia solidnego przygotowania merytorycznego i wykazania się dużą samodzielnością w realizacji inicjatyw na rzecz odpowiedzialnej konsumpcji.

- W ramach projektu „People & Planet” przedstawiciele Młodzieżowej Rady Wodnej „Klimatyczne Fale” odwiedzili 20 marca Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piekarach Śląskich. Podczas wizyty zapoznali się z procesem oczyszczania ścieków, wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz możliwością ponownego użycia osadów ściekowych. Następnie, w dniach 19–22 kwietnia, młodzieżowa delegacja wzięła udział w międzynarodowej konferencji w Lizbonie, gdzie pracowano nad strategiami działań proklimatycznych, zwiększaniem udziału młodych osób w procesach decyzyjnych i zagadnieniami związanymi z dobrostanem psychicznym młodych ludzi. 25 października w Piekarach Śląskich odbył się okrągły stół, który zgromadził przedstawicieli i przedstawicielki różnych środowisk i stanowił okazję do zaprezentowania efektów działań naszego projektu, w tym rekomendacji Młodzieżowej Rady Wodnej skierowanych do lokalnych władz, instytucji i organizacji społecznych.
- W ramach projektu „My Elections – My EU!” zorganizowaliśmy krajowe warsztaty przygotowawcze, po których wyłoniono grupę uczestników reprezentujących Polskę na międzynarodowych spotkaniach młodzieżowych: na wyspie Lampedusa (15-21 kwietnia), nad jeziorem Zicksee w Austrii (20-26 maja) oraz w Brukseli (14-17 października). Podczas tych wydarzeń młodzież z różnych krajów analizowała zagadnienia związane ze zmianami klimatu i migracjami w kontekście europejskich programów politycznych. Na spotkaniach opracowano też artystyczną formę prezentacji młodzieżowych postulatów, które zostały przedstawione europosłom i europosłankom w Brukseli.

- W ramach projektu „My Resistance, My Democracy” w dniach 5-9 marca odbyła się w Krakowie międzynarodowa konferencja młodzieżowa, podczas której uczestnicy i uczestniczki pracowali nad postulatami dotyczącymi wyzwań społecznych i środowiskowych, a także wzięli udział w działaniach edukacyjnych, m.in. odwiedzając Muzeum Auschwitz-Birkenau. Konferencja obejmowała również seminarium rzecznicze przygotowujące młodzież do spotkań z decydentami i decydentkami. Kolejnym etapem projektu było wydarzenie w Parlamencie Europejskim w Brukseli w dniach 17-20 czerwca, na którym zaprezentowano Manifest Młodzieży – dokument zawierający postulaty odnoszące się do demokracji, równości i odpowiedzialności za środowisko. Uczestnicy i uczestniczki mieli okazję przedstawić swoje rekomendacje europosłom i europosłankom, a także bezpośrednio zapoznać się z działaniem instytucji unijnych.
- W ramach projektu „Moja Rewolucja” w dniach 5-9 kwietnia odbyła się w Bolonii międzynarodowa konferencja młodzieżowa, podczas której uczestnicy i uczestniczki rozwijali kompetencje rzecznicze i brali udział w warsztatach artystycznych, ucząc się twórczego wyrażania swoich poglądów. Konferencja była jednocześnie etapem przygotowań do wizyty w instytucjach unijnych. Kolejnym ważnym wydarzeniem było spotkanie przy okrągłym stole w Parlamencie Europejskim w Brukseli w dniach 6-11 września. Młodzi ludzie zaprezentowali na nim Manifest Młodzieżowy oraz uczestniczyli w dyskusjach na temat roli młodego pokolenia w kształtowaniu przyszłości Europy.
- 30 listopada w Krakowie, w ramach Laboratorium Dobrej Konsumpcji, przeprowadziliśmy warsztaty dla osób pracujących z młodzieżą, koncentrujące się na rozwijaniu umiejętności w zakresie edukacji obywatelskiej i środowiskowej. Uczestnicy i uczestniczki poznali narzędzia wspierające aktywne zaangażowanie młodych ludzi oraz metody skutecznej komunikacji i pracy z grupą.
- W 2024 roku zorganizowaliśmy 5 akcji edukacyjno-kampanijnych w przestrzeni publicznej podczas następujących wydarzeń: Retro Kogel Mogel i Targi Vintage 13 stycznia w Krakowie, Folkowisko 11-14 lipca w Gorajcu, Ostróda Reggae Festiwal 24-29 lipca w Ostródzie, Cieszanów Rock Festiwal 15-17 sierpnia w Cieszanowie, Skład Solny Fest! 21 września w Krakowie. Na wydarzenia przygotowaliśmy stoiska edukacyjno-informacyjne, w ramach których aktywiści i aktywistki prowadzili różnego rodzaju działania kampanijne i edukacyjne dotyczące odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji – informowali, dystrybuowali materiały i prowadzili gry edukacyjne – poszerzając w ten sposób grupę odbiorców naszej Fundacji. Na części wydarzeń prowadziliśmy też warsztaty, prezentacje i wykłady oraz braliśmy udział w debatach. W organizację i prowadzenie opisanych działań zaangażowało się 12 aktywistów i aktywistek, w sumie dotarliśmy do ponad 4300 osób.

DZIAŁANIA RZECZNICZE, LOBBYSTYCZNE I STRAŻNICZE

- W ramach działań rzeczniczych kontynuowaliśmy w 2024 roku wspieranie globalnej kampanii „Pay Your Workers”, która ma na celu egzekwowanie odpowiedzialności marek odzieżowych wobec pracowników i pracowników w łańcuchach dostaw. Udostępnialiśmy i promowaliśmy petycje skierowane do takich firm jak Nike, Levi’s czy Victoria’s Secret.
- Dołączyliśmy do grona sygnatariuszy wspólnego stanowiska organizacji pozarządowych i związków zawodowych w sprawie unijnej dyrektywy dotyczącej należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (Corporate Sustainability Due Diligence Directive – CSDDD). Dokument zatytułowany [Joint Civil Society and Trade Unions Statement reacting to the lack of majority in COREPER on CSDDD](#), zainicjowany przez European Coalition for Corporate Justice (ECCJ), był wyrazem sprzeciwu wobec zablokowania przyjęcia dyrektywy przez Komitet Stałych Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich UE (COREPER) w dniu 28 lutego 2024 roku.
- W ramach działań wspierających odpowiedzialną konsumpcję i zwiększających dostępność produktów certyfikowanych na polskim rynku, włączyliśmy się w 2024 roku w inicjatywę polskich organizacji konsumenckich skierowaną do sieci sklepów Biedronka. Celem akcji było zwrócenie uwagi jednej z największych sieci handlowych w Polsce na konieczność poszerzenia oferty produktów posiadających wiarygodne certyfikaty społeczno-środowiskowe oraz ich odpowiednie oznakowanie i promocję. Apel został opublikowany na naszej stronie internetowej oraz rozesłany do mediów w celu zwiększenia jego zasięgu i zainteresowania opinii publicznej. Został również wysłany bezpośrednio do przedstawicieli Biedronki.

STRONA INTERNETOWA I KOMUNIKACJA PRZEZ MEDIA

W 2024 roku kontynuowaliśmy prowadzenie strony internetowej ekonsument.pl, regularnie ją aktualizując, dodając nowe materiały informacyjne i edukacyjne do ogólnodostępnej bazy wiedzy, publikując raporty i analizy, a także zamieszczając informacje o akcjach społecznych i petycjach. Kontakt z gronem naszych odbiorców i odbiorczyń utrzymywaliśmy również przez media społecznościowe – serwisy [Facebook](#), [Instagram](#), [LinkedIn](#) i [Tik Tok](#) – gdzie oprócz promowania treści zamieszczanych na stronie internetowej publikowaliśmy też wiadomości z zakresu ekologii, zrównoważonego life style'u, zero waste, odpowiedzialnej mody itp. Udostępniliśmy też nowe materiały na naszym kanale [YouTube](#) (filmy wideo) i profilu [Flickr](#) (zdjęcia).

Prowadziliśmy i stale uaktualnialiśmy nasz przewodnik [Dobre Zakupy](#) z informacjami o odpowiedzialnych środowiskowo i społecznie markach, który dostępny jest również w wersji mobilnej jako [aplikacja](#) na smartfony. **Dobre Zakupy to podręczna „ściągałka”, która pomaga wybrać w gąszczu globalnych i lokalnych firm te, które poważnie podchodzą do kwestii ochrony środowiska, ekologii i odpowiedzialności społecznej.** Regularnie aktualizowaliśmy także nasz [Spacerownik](#), czyli przewodnik po miejscach propagujących odpowiedzialną konsumpcję we wszystkich województwach w Polsce. Jest on również dostępny w wersji mobilnej jako [aplikacja](#), która na mapie pokazuje najbliższe sklepy z ekologiczną żywnością lub kosmetykami, wegańskie restauracje, second-handy, a także szewca, lokalny antykwariat i wiele innych podmiotów z różnych branż.

FB

68 677

INSTAGRAM

16 860

LINKEDIN

2073

STRONY

165 220

MEDIA

6 485 000

ROZWÓJ SIECI DARCYŃCÓW REGULARNYCH

Na koniec 2024 roku wspierało nas regularnie 96 osób poprzez comiesięczne wpłaty darowizn, w tym 21 nowych darczyńców pozyskanych w ramach jesiennej fundraisingowej akcji telefonicznej. Ze wszystkimi darczyńcami jesteśmy w stałym kontakcie, informując ich o bieżących działaniach Fundacji i zapraszając do udziału w nich.

Jak co roku przeprowadziliśmy akcję promującą przekazanie 1,5% podatku dla naszej Fundacji, tym razem pod hasłem „Przeznacz 1,5% na Fundację Kupuj Odpowiedzialnie i wesprzyj w działaniach na rzecz poprawy sytuacji polskich szwaczek”. Kampania odbyła się głównie online. Opublikowaliśmy 9 postów w mediach społecznościowych, które dotarły do ok. 7600 osób.

INFORMACJE FINANSOWE

PRZYCHODY W PLN

RODZAJ KOSZTU	KWOTA KOSZTU 2024	STRUKTURA KOSZTU 2024
Koszty działalności statutowej	1 353 212,46	98,47%
Dotacja WLDP/NoVo	15 837,72	1,17%
Dotacja EC MyRevolution 2022	142 303,33	10,52%
Dotacja My Activist Revolution	430,04	0,03%
Dotacja PROO	66 600,00	4,92%
Dotacja NFOŚiGW	81 190,28	6,00%
Dotacja EC People & Planet	492 040,95	36,36%
Darowizna Fundacja Drzewo i Jutro	8 450,00	0,62%
Darowizna Fundacja Drzewo i Jutro 2024-2027	44 063,00	3,26%
Dotacja EC LIFE ChemBee	86 287,19	6,38%
Dotacja EC Interreg Change(K)now	40 039,08	2,96%
Dotacja EC Erasmus+ My Election	82 137,93	6,07%
Dotacja EC My Resistance-My Democracy	92 004,52	6,80%
Dotacja EC Erasmus+ ACT	101 905,83	7,53%
Dotacja Erasmus+ Walk The Green Talk	22 304,68	1,65%
Dotacja Erasmus Dismiss	2 410,80	0,18%
Dotacja Rural Voices 2030	59 555,67	4,40%
Koszty statutowe pozaprojektowe	1 664,51	0,12%
Koszty statutowe 1,5%	13 986,93	1,03%
Koszty działalności gospodarczej	6 233,10	0,45%
Pozostałe koszty operacyjne	6 423,89	0,47%
Koszty finansowe	8 434,16	0,61%
KOSZTY OGÓŁEM	1 374 303,61	100,00%

KOSZTY W PLN

RODZAJ PRZYCHODU	KWOTA PRZYCHODU 2024	STRUKTURA PRZYCHODU 2024
Przychody z działalności statutowej	1 448 915,98	99,17%
Dotacja EC LIFE AskREACH	98 871,54	6,82%
Dotacja WLDP/NoVo	16 118,45	1,11%
Dotacja PROO	66 600,00	54,60%
Dotacja EC CimateOfChange	66 811,60	4,61%
Dotacja EC #GoEATHical	116 388,48	8,03%
Dotacja NFOŚiGW	81 190,28	5,60%
Dotacja EC People & Planet	442 253,88	30,52%
Darowizna Fundacja Drzewo i Jutro	8 450,00	0,58%
Darowizna Fundacja Drzewo i Jutro 2024-2027	44 063,00	3,04%
Dotacja EC LIFE ChemBee	86 287,19	5,96%
Dotacja EC MyRevolution 2022	67 288,06	4,64%
Dotacja EC My Resistance-My Democracy	55 190,68	3,81%
Dotacja EC Erasmus+ My Election	64 251,24	4,43%
Dotacja My Activist Revolution	430,04	0,03%
Dotacja EC Erasmus+ ACT	93474,46	6,45%
Dotacja Erasmus+ Walk The Green Talk	22 304,68	1,54%
Dotacja Erasmus Dismiss	2 410,80	0,17%
Dotacja Change(K)now - Interreg	30 748,70	2,12%
Dotacja Rural Voices 2030	59 555,67	4,11%
Darowizny pieniężne	20 966,03	1,45%
Przychody z 1,5%	5 261,20	0,36%
Przychody z działalności gospodarczej	9 747,70	0,67%
Pozostałe przychody operacyjne	1,04	0,00%
Przychody finansowe	2 330,49	0,16%
SUMA PRZYCHODÓW	1 460 995,21	100,00%

FUNDACJA KUPUJ
ODPOWIEDZIALNIE

ekonsument.pl